

Decemnovennalis vigesimus septimus.

b	494	2	1026	9	1558	1	0	5	17	Nonæ Aprilis	iv idus Apr	19
	495	5	1027	10	1559	2	11	6	18	viii kal. Apr.	vii kal. Apr.	15
	496	4	1028	11	1560	3	22	1	19	Idus Aprilis	xviii kal. Maii	13
	497	5	1029	12	1561	4	5	2	1	iv non. Apr.	viii idus Apr.	18
	498	6	1030	13	1562	5	14	3	2	xi kal. Apr.	iv kal. Apr.	21
b	499	7	1031	14	1563	6	25	4	3	iv idus Apr.	iii idus Apr.	15
	500	8	1032	15	1564	7	6	6	4	iii kal. Apr.	iv non. Apr.	17
	501	9	1033	1	1565	8	17	7	5	xiv kal. Maii	λ kal. Maii	18
	502	10	1034	2	1566	9	28	1	6	vii idus Apr.	xviii kal. Maii	21
	503	11	1035	3	1567	10	9	2	7	vi kal. Apr.	iii kal. Apr.	17
b	504	12	1036	4	1568	11	20	4	8	xvii kal. Maii	xiv kal. Maii	17
	505	13	1037	5	1569	12	1	5	9	ii non. Apr.	iv idus Apr.	20
	506	14	1038	6	1570	13	12	6	10	ix kal. Apr.	vii kal. Apr.	15
	507	15	1039	7	1571	14	23	7	11	ii idus Apr.	xvii kal. Maii	17
b	508	1	1040	8	1572	15	4	2	12	Kal. Aprilis	viii idus Apr	19
	509	2	1041	9	1573	1	15	3	13	xii kal. Apr.	xi kal. Apr.	15
	510	3	1042	10	1574	2	26	4	14	v idus Apr.	iii idus Apr.	16
	511	4	1043	11	1575	3	7	5	15	iv kal. Apr.	iii non. Apr.	19
b	512	5	1044	12	1576	4	18	7	16	xv kal. Maii	λ kal. Maii	19

Decemnovennalis vigesimus octavus.

	513	6	1045	13	1577	5	0	1	17	Nonæ Aprilis	vii idus Apr.	16
	514	7	1046	14	1578	6	11	2	18	viii kalend. Apr.	iii kal. Apr.	19
b	515	8	1047	15	1579	7	22	3	19	Idus Aprilis	xiii kal. Maii	20
	516	9	1048	1	1580	8	5	5	1	iv non. Apr.	iii non. Apr.	13
	517	10	1049	2	1581	9	14	6	2	xi kal. Apr.	vii kal. Apr.	18
	518	11	1050	3	1582	10	25	7	3	iv idus Apr.	xvii kal. Maii	19
b	519	12	1051	4	1583	11	6	1	4	iii kal. Apr.	ii kal. Apr.	13
	520	13	1052	5	1584	12	17	3	5	xiv kal. Maii	xiii kal. Maii	15
	521	14	1053	6	1585	13	28	4	6	vii idus Apr.	iii idus Apr.	18
	522	15	1054	7	1586	14	9	5	7	vi kal. Apr.	iii non. Apr.	21
b	523	1	1055	8	1587	15	20	6	8	xvii kal. Maii	xvi kal. Maii	13
	524	2	1056	9	1588	1	1	1	9	ii non. Apr.	vii idus Apr	16
	525	3	1057	10	1589	2	12	2	10	ix kal. Apr.	iii kal. Apr.	20
	526	4	1058	11	1590	3	23	3	11	ii idus Apr.	xiii kal. Maii	21
b	527	5	1059	12	1591	4	4	4	12	Kal. Aprilis	ii non. Apr.	17
	528	6	1060	13	1592	5	15	6	13	xii kal. Apr.	vii kal. Apr.	19
	529	7	1061	14	1593	6	26	7	14	v idus Apr.	xvii kal. Maii	20
	530	8	1062	15	1594	7	7	1	15	iv kal. Apr.	ii kal. Apr.	16
	531	9	1063	1	1595	8	18	2	16	xv kal. Maii	xvii kal. Maii	18

FINIS.

CANONES LUNARIUM DECEMNOVENNALIUM CIRCULORUM.

Si nosse vis quotus sit annus secundum Græcos duntaxat, multiplica 15 per 418, fiunt 6270. Adde indictiones anni cuius volueris, quæ præsentis anni 2 esse comprobatur, et fiunt 6276.

Si nosse vis indictionem quanta sit, sume annos ab Adam quos habueris, et eos partire per 15, quot remanent, tanta est indictio; si nihil remanet, 15 est.

Si nosse vis quotus sit circulus solis, sume jam dictos annos, et eos partire per 28, et quot remanent, tantus est circulus solis.

Si vis scire quid sit concursus, sume circulum solarem, qui nunc 28 esse comprobatur, et quartam ejusdem numeri ipsi adjicias, partire per septem, et quot remanent, tantus est concursus in ix Kalendarum Aprilium.

Si nosse vis quotus sit circulus lunæ, sume annos ab Adam, et hos partire per 19, et quot remanent, totus est circulus.

Si vis scire quanta est epacta, sume annos decemnovennales quot fuerint, et de ipsis subtrahere semper unum, et illos alios multiplica per 11, et postea partire per 50, et quot remanent, tota est epacta.

Si nosse vis quotus sit annus ab Incarnatione Domini nostri Jesu Christi, scito quot fuerint ordines indictionum, ut puta quinto anno Tiberii principis 46; hos per 15 multiplica, fiunt 690. Adde regulares 12, quia quarta indictione secundum Dionysium Dominus natus est, et indictione anni cui volueris, ut puta in præsentis, una fiunt 703. Isti sunt anni Nativitatis Domini

Si vis quota sit indictio scire, sume annos ab Incarnatione Domini, id est, 775. His semper adjice 5, fiunt 778. Hos partire per 15, remanent 13. Tertia decima est indictio anni præsentis; si nihil remanet, 13 est.

Si nosse vis quotus sit circulus lunæ, sume annos Domini, ut puta 774; et subtrahe semper duo, et remanent 762. Hos partire per 10 et 9, remanent duo, secundus circulus lunæ decemnovennalis est; quoties nihil remanet, 19 est.

Si vis scire quotæ sint epactæ, computa a primo anno decemnovennali, usque in diem quem volueris, ut puta in quintum annum. Dimitte semper 4, remanent 4. Multiplica per 4 annos 11, annuas epactas, et facies quater undecim, 44. 44 est epacta in secundo circulo decemnovennalis. Ita per omnes 10 et 9 annos sub hac breviatione computabis.

Si nosse vis adjectiones, id est, concurrentes septimanæ dies, sume annos ab Incarnatione Domini quot fuerint, ut puta 764 per indictionem secundam, et annorum qui fuerint quartam partem semper ipsis adde, id est, nunc 190 et 4. Fiunt simul 955. His adde regulares 4, et fiunt 959. Hos partire per 7, remanent 7. Septem sunt epactæ solis, id est, concurrentes septimanæ dies, per superscriptas indictiones 2.

Si vis scire quotus sit annus cycli 10 et 9 annorum, sume annos Domini quot fuerint, ut puta 764, et unum semper adjice, et fiunt 765. Hos partire per 10 et 9, remanent 5. Quintus est annus cycli decemnovennalis; quod si nihil remanserit, 19 est.

Si nosse vis quota sit indictio, sume annum Domini, et adjice 5. Partire per 15, et quod remanet, ipsa est indictio anni præsentis.

Si vis scire quotæ sint epactæ lunares, partire annos Domini per 10 et 9, et quod remanet multiplica per 11. Item partire per 50, et remanent epactæ.

Si nosse vis concurrentes septimanæ dies, sume annum Domini, et eorundem annorum qui fuerint quartum semper adjice super annum Domini. His quoque 4 adde, quia quinque concurrentes fuerunt Nativitatis Domini: hos partire per 7, et remanent epactæ solis.

Si vis scire quotus sit annus circuli decemnovennalis, sume annum Domini, et unum addens, quia secundo ejusdem anno natus est, partire per 10 et 9, et quod remanserit, ipse est annus circuli decemnovennalis.

Si nosse vis quotus cyclus lunaris est, sume annos Domini et unum, divide per 9, et quod remanserit, ipse est annus circuli lunaris.

Si vis scire bissextilem annum, partire annum Domini per 4, quantum remanserit, tot anni sunt a bissexto.

Si nosse vis quot punctos unaquæque luna in die luceat secundum Romanos, sume dies a Januario, ut puta in Non. Martii 66. Vide quotus sit cyclus lunæ, ut puta 6. Multiplica ipsum circulum lunæ quin-

quies, fiunt 75. Adde ad dies 200. Januarii, fiunt 115. De 60 bis 120. Remanent 6. Ipsi sunt puncti lunæ ipsius quod luxerit, id est, hora et punctus horæ secundæ.

Si ipsam lunam vis invenire, memento quod habueris in summa, antequam per 40 partieris, et quoties deduxisti 40, tot asses adjicias ad summam eandem, et iterum multiplica tuum circulum lunæ sexies, junges ad summam, deinde per 50, et lunam ejusdem diei invenies.

Si vis scire initium quadragesimæ quando annus communis est, require a pascha usque in Idus Aprilis, quot dies ibidem inveneris, totidem computa dies a Kalend. Mart. retro, hoc erit initium Quadragesimæ. Quando vero embolismalis annus fuerit, computa a pridie Iduum April. usque in Pascha, et quot dies ibidem habueris, totidem dies require a Kalend. Mart. ante, et hoc erit initium Quadragesimæ. Et hoc nolo te fallere, quia communibus annis Pascha semper ante pridie Idus Aprilis habetur. Embolismus semper antea extenditur.

Si vis scire quota sit epacta anno quo volueris, computa quota sit luna in xi Kalend. Aprilis, et ipsa luna erit epacta. Verbi gratia: si luna fuerit 9, in xi Kalend. April. ipsa erit epacta, vel quo numero lunam inveneris, ipsum numerum epacta habebit. In quali autem articulo vel junctura in eodem anno epactam habueris, in ipso terminum paschalem et cyclum lunæ ibidem tenebis.

Si vis scire quota sit luna in initio Quadragesimæ, computa in quo volueris anno, in quota feria evenerit terminus paschalis, et in ipsa feria incipe, et computa a secunda luna per singulas ferias, usque in Dominicam, et quodammodo ibi lunam inveneris, sic erit initio Quadragesimæ. Similiter et in Rogationes lunam computa, in ipsa feria a 21 usque in secunda feria post Dominicam, et quomodo ibi inveneris, ita erit luna Rogationis. Si in xi Kalend. April. fuerit luna 15, seu 14, aut 13, vel minus, in ipsa lunatione poteris Pascha celebrare. Sin autem in xi Kalend. April. fuerit a 16, aut 17, vel amplius, in ipsa lunatione, nullo modo poteris pascha celebrare, nisi peracta ipsa lunatione, et alia subsequente pascha in illa lunatione sine ulla ambiguitate poteris celebrare. Si vero in viii Idus Martii fuerit nata luna, aut post vii Idus Mart. usque in Nonas April., in ipsa lunatione pascha nullo modo celebrabis.

Si vis scire quota sit luna initio Quadragesimæ, sume lunam Paschæ anni cuius volueris, et tolle inde semper 12, et quot remanent, tota luna erit initio Quadragesimæ. Verbi gratia: Si 15 erit luna Paschæ, tolle inde 12, remanent 3. Tertia erit luna in initio Quadragesimæ.

Si vis scire quando bissextus sit, sume annum Domini, ut est annus præsens 688. Hos partire per 4. Si nihil remanserit, bissextus est. Si autem 1, aut 3, aut 2 remanserint, bissextus non est. Et ne tibi forsitan aliqua caligo erroris occurrat per omnem computum quem ducis, si nihil superfuerit.

scias eundem computum esse, per quem ducis, ut puta si per 10 et 9 ducis, et nihil superfuerit, scias 10 et 9 esse; si per 15, 15; si per 7, 7.

Quærenda est nativitas lunæ 14 a viii Idus Mart. usque in Nonas April., quæ primi mensis novorum initium ostendit, a xii Kalend. April. usque ad xiv Kalend. Maii, in quacunque die luna 14 occurrerit, ipsa te ad celebrationem sancti Paschæ perducet. Si vero 14 luna ante xii Kalend. April. occurrit, hoc est, aut xiii Kalend. April., aut xiv, aut xv, Kalend. April., scito quoniam paschalis luna non est: sed cum eandem lunam 50 produxeris, alia die nata fuerit, in ipsa caute sanctum Pascha celebrabis. Similiter cautus esto, ut xiv Kalend. Maii luna 14 non transcendat, aut ad xiii Kalend. Maii, aut ad xv Kalend. Maii. Nam incipies in magnum deduci errorem. Christianorum vero pascha ab xi Kalend. April. usque in vii Kalend. Maii, quocunque die Dominico luna occurrerit, sanctum Pascha modis omnibus celebrabis. Quod ante xi Kalend. April. etiam si luna occurrerit, vel post vii Kalend. Maii, Pascha nullatenus celebrabis.

Tribus ergo locis bissextus intercallatur. Primo vi Idus Februar.; secundo ubi frequentissime ponitur vi Kalend. Mart.; tertio Nonas Mart.

Cyclus Græce, circulus Latine, octoas 8 anni, hendecas 11 sunt. Hen Græce, 1 Latine, decas 10. Computus est a Natali Domini usque ad Natalem, id est, lunæ cyclus. Item alius computus est a Pascha usque ad Pascha, ubi prima luna erit in Januario anno præsentis. Ibi iterum in secundo, in eodem loco erit luna 11. Communis annus qui 12 lunationes habet. Embolismus qui 13 lunationes habet. Decemnovennalis, ex corruptis compositus est, ex 10 et 9, et annalis. Bissextus in uno mense 20 momenta; in duobus horam; in anno sex horas; et ideo bissextus dicitur, quia bis Kalend. Mart. habet. Saltus lunaris crescit singulis annis horam et 10 momenta, et dimidium momenti, et 19 partem dimidii momenti. Ad complendum vero lunæ saltum annuatim (ut diximus) hora et punctus, et decima nona pars unius puncti accrescit. Non ergo eisdem articulis temporum vel cæli climatibus lunæ celebratur accensio, sed semper aliquanto citius, quam præcedente mense, ut sit undenus anno 19, decimus transliebatur dies. viii Kalend. Julii, longissimus dies et brevissima nox totius anni, solstitium æstivale faciunt. viii Kalend. Januar., longissima nox et brevissimus dies totius anni, solstitium hiemale faciunt.

BEDÆ PRESBYTERI

DE MUNDI COELESTIS TERRESTRISQUE CONSTITUTIONE LIBER.

Mundus iste sensibilis constat ex quatuor elementis, et eis totis, ita quod nulla pars illorum extra mundum relinquatur; ideoque mundo nihil aliunde accedit, nihil ab eo alias recedit. Dico autem mundum ex eis totis constare, ad differentiam humanorum, seu aliorum corporum, quæ quia non totis constant elementis, aliquid illis accedit et recedit. Similiter arboribus, herbis succus quidam a terra radicibus additur, qui per omnes partes diffusus, et naturali quodam calore induratus, transit in robur. Cum autem accedit aliquid vel re, ab homine si hoc ordine proportionali fiat, integer homo manet; sin aliter, corrumpitur.

Humores.

Sunt enim quatuor humores in homine, qui imitantur diversa elementa, crescunt in diversis temporibus, regnant in diversis ætatibus. Sanguis imitatur aerem, crescit in vere, regnat in pueritia. Cholere imitatur ignem, crescit in æstate, regnat in adolescentia. Melancholia imitatur terram, crescit in autumno, regnat in maturitate. Phlegma imitatur aquam, crescit in hieme, regnat in senectute. Hi cum nec plus nec minus justo exuberant, viget homo. Quod autem aliquid homini accedit et recedit, hæc naturalia perhibent instrumenta influxionis, scilicet, os et inferiora. Sunt præterea subtilia quædam foramina, quæ poros vocamus, per quæ ventus subintrans turgidam reddit faciem, qui per sudoris

effluxionem magis deprehenduntur. Nihil vero diximus mundum accidentaliter propter perfectam ejus compositionem, sed partium ejus recontextio, totius et redintegratio, secundum diversos auctores. Nam ignis spissatus transit in aerem, aer spissatus in aquam, aqua densatur in terram. Rursus per recontractionem terra diluitur in aquam, aqua tenuatur in aerem, aer transit in ignem. Elementa autem, quibus mundus constat, quilibet sibi locum capit, secundum sui naturam, ignis sui levitate supremum, terra gravitate infimum, huic aqua circumfunditur, his duobus aer. Supra firmamentum autem secundum divinos sunt supercoelestes aquæ, supra quas sunt spirituales cæli, in quibus angelicæ virtutes continentur. Terra vero una ita se mediam locavit, ut æqualiter undique a firmamento distet, præter exstantias montium et subsidentias vallium, transitque per meditullium ejus intellectualis linea de arctico polo ad antarcticum, quæ et aeris circumfusione ita ligatur, ut nusquam deflectatur.

Forma terræ.

Nunc de forma terræ disseramus, quam Anaxagoras rotundam et planam in modum ancilis volebat. Alii exstantias extremarum partium, et gremium cavernosum in modum scutellæ, ubi quidquid caderet, ibi vero recipi volebant. Sed secundum hos multa sequerentur inconvenientia, nam vicissitudines solis et lunæ tunc omnibus æqualiter apparerent, et sem-